

ALGEMENE LEVERINGS- EN BETALINGSVOORWAARDEN VAN TIMMERFABRIEK TEUS SLINGERLAND

I. Algemeen

In deze voorwaarden wordt verstaan onder:

- 'Opdrachtnemer': Timmerfabriek Teus Slingerland.
- 'Opdrachtgever': hij die zich in verband met de koop van zaken en/of diensten jegens opdrachtgever heeft verbonden of met dat doel met deze in onderhandeling is.
- 'Overeenkomst': de tussen partijen gesloten overeenkomst waarop deze voorwaarden door opdrachtgever toepasselijk zijn verklaard.

Voor alle aanbiedingen, verkopen en leveringen gelden de algemene bepalingen zoals hierna vermeld. Ook indien door opdrachtgever andere voorwaarden van toepassing worden verklaard, zullen deze voor opdrachtnemer niet gelden, tenzij zulks uitdrukkelijk en schriftelijk wordt overeengekomen. Door het vragen van offerte c.q. het plaatsen van een opdracht wordt de opdrachtgever geacht opdrachtnemers voorwaarden te hebben aanvaard. De opdrachtgever wordt geacht op de hoogte te zijn met de inhoud van deze voorwaarden.

II. Offerte

1. De offerte wordt schriftelijk uitgebracht, behoudens spoedeisende omstandigheden.
2. In de schriftelijke offerte wordt ondermeer aangegeven:
  - a. de plaats waar het werk wordt uitgevoerd;
  - b. een omschrijving van de uit te voeren werkzaamheden;
  - c. volgens welke tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen en/of berekeningen het werk zal worden uitgevoerd;
  - d. tijdstip aanvang van het werk;
  - e. de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd;
  - f. de prijs van het in de offerte omschreven werk, de omzetbelasting daarin niet begrepen. De opdrachtnemer vermeldt in de offerte afzonderlijk het bedrag van de verschuldigde omzetbelasting;
  - g. of betaling van de aanneemsom in termijnen zal plaatsvinden;
  - h. of op het werk een risicoregeling van toepassing zal zijn;
  - i. of met stelposten rekening is gehouden, en zo ja welke;
  - j. of hoeveelheden verrekenbaar zijn, en zo ja welke;
3. De termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd wordt bepaald door het zij een bepaalde dag, hetzij een aantal werkbare werkdagen te noemen.
4. De offerte wordt gedagtekend en geldt ingaande die dag gedurende 60 dagen.
5. De offerte gaat vergezeld van:
  - a. een exemplaar van de algemene voorwaarden;
  - b. een exemplaar van de in de offerte van toepassing verklaarde risicoregeling.
6. Tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen en berekeningen, die door de opdrachtnemer of in zijn opdracht zijn vervaardigd, blijven eigendom van de opdrachtnemer. De hiervoor genoemde zaken mogen niet aan derden ter hand worden gesteld of getoond met het oogmerk een vergelijkbare offerte te verkrijgen. Evenmin mogen genoemde zaken worden gekopieerd of anderszins vermenigvuldigd. Indien geen opdracht wordt verleend dienen deze bescheiden binnen 14 dagen naar een daartoe door de opdrachtnemer gedaan verzoek franco aan de opdrachtnemer worden teruggezonden.
7. Wanneer de offerte niet wordt geaccepteerd, is de opdrachtnemer gerechtigd de kosten die gemoeid zijn met het totstandkomen/brengen van de offerte aan degene op wiens verzoek hij de offerte uitbracht in rekening te brengen, indien hij zulks voor het uitbrengen van de offerte heeft bedongen.

III. Risicoregeling

Onverminderd de toepasselijkheid van een risicoregeling voor de verrekening van wijzigingen van lonen en prijzen, blijven ten aanzien van de opdrachtgever die bij het sluiten van de overeenkomst niet heeft gehandeld in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf, kostenverhogingen die zich voordoen binnen twee maanden na totstandkoming van de overeenkomst en het gevolg zijn van de bedoelde wijzigingen van lonen en prijzen, voor rekening van de opdrachtnemer.

IV. Verplichtingen van de opdrachtgever

1. De opdrachtgever draagt er zorg voor dat de opdrachtnemer tijdig kan beschikken:
  - over de voor de opzet van het werk benodigde gegevens en goedkeuringen (zoals vergunningen, ontheffingen en beschikkingen), zo nodig in overleg met opdrachtnemer;
  - over het gebouw, terrein of het water waarin of waarop het werk moet worden uitgevoerd;
  - over voldoende gelegenheid voor aanvoer en opslag en/of afvoer van bouwstoffen en hulpmiddelen;
  - over aansluitmogelijkheden voor elektrische machines, verlichting, verwarming, gas water en sanitaire voorzieningen.
2. De benodigde elektriciteit, gas en water zijn voor rekening van opdrachtgever, tenzij anders overeengekomen.
3. De opdrachtgever draagt er zorg voor, dat door anderen uit te voeren werkzaamheden en/of leveringen, die niet tot het werk van de opdrachtnemer behoren, zodanig en tijdig worden verricht, dat de uitvoering van het werk daarvan geen vertraging ondervindt.

V. Aansprakelijkheid van de opdrachtgever

1. De opdrachtgever draagt de verantwoordelijkheid voor de door of namens hem voorgeschreven constructies en werkwijzen, daaronder begrepen de invloed, die daarop door de bodemgesteldheid wordt uitgeoefend, alsmede voor de door of namens opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen.
2. Indien bouwstoffen of hulpmiddelen, die de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld, dan wel door hem zijn voorgeschreven, gebreken mochten hebben, dan wel tijdens de verwerking daarvan zich openbaren, is opdrachtgever aansprakelijk door de daardoor veroorzaakte schade.
3. De gevolgen van de naleving van wettelijke voorschriften of beschikkingen van overheidswege die na de dag van de offerte in werking treden, komen voor rekening van de opdrachtgever, tenzij redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de opdrachtnemer die gevolgen reeds op de dag van de offerte had kunnen voorzien.
4. De opdrachtgever is aansprakelijk voor schade aan het werk als gevolg van door hem of in zijn opdracht door derden uitgevoerde werkzaamheden of verrichte leveringen.
5. Indien na de totstandkoming van de overeenkomst blijkt dat het bouwterrein verontreinigd is of uit het werk komende bouwstoffen verontreinigd zijn, is de opdrachtgever aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende gevolgen en/of kosten.

VI. Verplichtingen van de opdrachtnemer

1. De opdrachtnemer is verplicht het werk goed en deugdelijk en naar bepalingen van de overeenkomst uit te voeren. De opdrachtnemer dient het werk zodanig uit te voeren, dat daardoor schade aan personen, goed of milieu zoveel mogelijk wordt voorkomen dan wel beperkt. De opdrachtnemer is voorts verplicht de door of namens opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen op te volgen.
2. De uitvoering van het werk dient zodanig te zijn, dat de totstandkoming van het aangenomen werk binnen de overeengekomen termijn wordt opgeleverd.
3. Het aangenomen werk en de uitvoering daarvan zijn onder verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer met ingang van het tijdstip van aanvang van het werk tot en met de dag waarop het werk als opgeleverd wordt beschouwd.
4. Indien de aard van het werk daartoe aanleiding geeft, stelt de opdrachtgever zich voor de aanvang van de werkzaamheden op de hoogte van de ligging van kabels en leidingen.
5. De opdrachtnemer wordt geacht bekend te zijn met de voor uitvoering van het werk van belang zijnde wettelijke voorschriften en beschikkingen van overheidswege, voor zover deze op de dag van de offerte gelden. De aan de naleving van deze voorschriften en beschikkingen verbonden kosten zijn voor rekening van opdrachtnemer.

6. De opdrachtnemer is verplicht de opdrachtgever te wijzen op onvolkomenheden in door of namens de opdrachtgever voorgeschreven constructies en werkwijzen en in door of namens opdrachtgever ter beschikking gestelde of voorgeschreven bouwstoffen en/of hulpmiddelen, voor zover de opdrachtnemer deze kende of redelijkerwijs behoorde te kennen.
7. De opdrachtnemer vrijwaart opdrachtgever tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade, voor zover deze door de uitvoering van het werk is toegebracht en te wijten is aan nalatigheid, onachtzaamheid, verkeerde handelingen van de opdrachtnemer, zijn personeel, zijn onderaannemers en leveranciers.

VII. Aansprakelijkheid van opdrachtnemer

1. Onverminderd de aansprakelijkheid van partijen krachtens de overeenkomst of wettelijke maatregel is de opdrachtnemer aansprakelijk voor schade aan het werk, tenzij deze schade het gevolg is van buitengewone omstandigheden tegen de schadelijke gevolgen waarvan de opdrachtnemer in verband met de aard het werk passende maatregelen heeft moeten nemen en het onredelijk zou zijn de schade voor zijn rekening te doen komen.
2. De opdrachtnemer is aansprakelijk voor schade aan andere werken en eigendommen van de opdrachtgever voor zover deze door de uitvoering van het werk is toegebracht en te wijten is aan nalatigheid, onachtzaamheid of verkeerde/onjuiste handelingen van de opdrachtnemer, zijn personeel, zijn onderaannemers of zijn leveranciers.

VIII. Aansprakelijkheid, uitstel van oplevering en schadevergoeding wegens te late oplevering

1. Indien de termijn, waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is uitgedrukt in werkbare dagen, wordt onder werkdag verstaan een kalenderdag, tenzij deze valt op een algemene of ter plaatse van het werk erkende, of door de overheid dan wel bij of krachtens collectieve arbeidsovereenkomst voorgeschreven rust-, feest- of vakantiedag of andere niet individuele vrije dag. Werkdagen, respectievelijk halve werkdagen, worden als onwerkbaar beschouwd, wanneer daarop door niet voor rekening van de opdrachtgever komende omstandigheden gedurende tenminste vijf uren, respectievelijk tenminste twee uren, door het grootste gedeelte van de arbeiders of machines niet kan worden gewerkt.
2. Als de oplevering van het werk zou moeten geschieden op een dag die niet een werkdag is zoals omschreven in het voorgaande lid, geldt de eerstvolgende werkdag als overeengekomen dag van oplevering.
3. De opdrachtnemer heeft het recht op verlenging van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd indien door overmacht, door voor rekening van de opdrachtgever komende omstandigheden, of door wijziging in de overeenkomst dan wel in de voorwaarden van uitvoering, niet van de opdrachtnemer kan worden gevergd dat het werk binnen de overeengekomen termijn wordt opgeleverd.
4. Bij overschrijding van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is opdrachtnemer aan opdrachtgever per werkdag zoals omschreven in het eerste lid een gefixeerde schadevergoeding verschuldigd van € 50,-, tenzij een ander bedrag is overeengekomen. De gefixeerde schadevergoeding kan worden verrekend met hetgeen de opdrachtgever de opdrachtnemer nog verschuldigd is. Bij de bepaling van de overschrijding van de termijn van oplevering geldt als dag van oplevering, in afwijking van het bepaalde in artikel 10, 1^e lid, de dag waarop de opdrachtnemer overeenkomstig artikel 9, 1^e lid de opdrachtgever heeft uitgenodigd tot opneming van het werk, mits het werk volgens overeenkomstig het bepaalde in dat artikel is of geacht wordt te zijn goedgekeurd.
5. Indien de aanvang of de voortgang van het werk wordt vertraagd door factoren, waarvoor opdrachtgever verantwoordelijk is, dienen de daaruit voor de opdrachtnemer voortvloeiende schade en kosten door de opdrachtgever te worden voldaan.

IX. Opneming en goedkeuring

1. Een redelijke termijn voor de dag waarop het werk naar de mening van de opdrachtnemer voltooid zal zijn, nodigt de opdrachtnemer de opdrachtgever schriftelijk uit om tot opneming van het werk over te gaan. De opneming geschiedt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen acht dagen na de hiervoor bedoelde dag. De opneming vindt plaats door de opdrachtgever in aanwezigheid van de opdrachtnemer en strekt ertoe, te constateren of de opdrachtnemer aan zijn verplichtingen uit de overeenkomst heeft voldaan.
2. Nadat het werk is opgenomen, wordt door de opdrachtgever aan de opdrachtnemer binnen acht dagen schriftelijk medegedeeld, of het werk al dan niet is goedgekeurd, in het eerste geval met de vermelding van de eventueel aanwezige kleine gebreken als bedoeld in het 6^e lid, in het laatste geval met vermelding van gebreken, die reden voor onthouding van de goedkeuring zijn. Wordt het werk goedgekeurd, dan wordt als dag van goedkeuring aangemerkt de dag waarop de desbetreffende mededeling aan de opdrachtnemer is verzonden.
3. Wordt niet binnen acht dagen na de opneming een schriftelijke mededeling of het werk al dan niet is goedgekeurd, aan de opdrachtnemer verzonden, dan wordt het werk geacht op de achtste dag na de opneming te zijn goedgekeurd.
4. Geschiedt de opneming niet binnen acht dagen na de in het eerste lid bedoelde dag, dan kan de opdrachtnemer bij aangetekend schrijven een nieuwe aanvraag tot de opdrachtgever richten met het verzoek het werk binnen acht dagen op te nemen. Voldoet de opdrachtgever niet aan dit verzoek, dan wordt geacht het werk op de achtste dag na de in het 1^e lid bedoelde dag te zijn goedgekeurd. Voldoet de opdrachtgever wel aan dit verzoek, dan is het gestelde in het 2^e en 3^e lid van overeenkomstige toepassing.
5. Het werk wordt geacht te zijn goedgekeurd indien en voorzover het in gebruik wordt genomen. De dag van ingebruikneming van het werk of een gedeelte daarvan geldt als dag van goedkeuring van het werk of het desbetreffende gedeelte.
6. Kleine gebreken, die gevoeglijk in de onderhoudstermijn kunnen worden hersteld, zullen geen reden tot onthouding van goedkeuring mogen zijn, mits dit kleine gebrek c.q. gebreken een eventuele ingebruikneming niet in de weg staan.
7. Met betrekking tot een heropneming na onthouding van goedkeuring vinden de bovenvermelde bepalingen overeenkomstige toepassing.

X. Oplevering en onderhoudstermijn

1. Het werk wordt als opgeleverd beschouwd, indien het overeenkomstig artikel 9 is of geacht wordt te zijn goedgekeurd. De dag waarop het werk is of geacht wordt te zijn goedgekeurd, geldt als dag waarop het werk is als opgeleverd wordt beschouwd.
2. De opdrachtnemer is verplicht de in artikel 9, 6^e lid bedoelde kleine gebreken zo spoedig mogelijk te herstellen. De onderhoudstermijn belooft 30 dagen en gaat in onmiddellijk na de dag waarop het werk is overeenkomstig het gestelde in het 1^e lid van dit artikel als opgeleverd wordt beschouwd. De opdrachtnemer is verplicht gebreken welke in de onderhoudstermijn aan de dag treden, zo spoedig mogelijk te herstellen, met uitzondering echter van die gebreken waarvoor opdrachtgever van artikel 5, 1^e lid verantwoordelijkheid draagt, of waarvoor hij op grond van artikel 4, 2^e lid aansprakelijk is.

XI. Aansprakelijkheid na oplevering

1. Na het verstrijken van de onderhoudstermijn is de opdrachtnemer niet meer aansprakelijk voor tekortkomingen aan het werk, behoudens indien het werk of enig onderdeel daarvan door schuld van de opdrachtnemer, zijn personeel, onderaannemer, leverancier een gebrek bevat dat door de opdrachtgever redelijkerwijs niet eerder onderkend dan wel ontdekt had kunnen worden en de opdrachtnemer van dat gebrek binnen redelijke termijn na ontdekking mededeling is gedaan.
2. De rechtsvordering uit hoofde van het in het vorige lid bedoelde gebrek is niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van 5 jaren na het verstrijken van de onderhoudstermijn. In geval het in het eerste lid bedoelde gebrek echter als ernstig gebrek moet worden aangemerkt, is de rechtsvordering niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van 10 jaren na het verstrijken van de onderhoudstermijn. Een gebrek is slechts dan als een ernstig gebrek aan te merken, indien de hechtheid van het gebouw of gebouwde of een essentieel onderdeel daarvan in gevaar brengt.

XII. Opschorting, beëindiging van het werk in onvoltooid staat en opzegging

1. De opdrachtgever is bevoegd de uitvoering van het werk geheel of gedeeltelijk op te schorten. Voorzieningen, die opdrachtnemer ten gevolge van de opschorting moet treffen, worden als meerwerk verrekend. Schade die de opdrachtnemer ten gevolge van de opschorting lijdt, dient aan hem te worden vergoed.
2. Indien gedurende de opschorting schade aan het werk ontstaat, komt deze niet voor rekening van de opdrachtnemer, mits hij de opdrachtgever tevoren schriftelijk heeft gewezen op de aan de opschorting verbonden gevolgen en/of kosten.
3. Indien de opschorting langer dan 14 dagen duurt, kan de opdrachtnemer bovendien vorderen, dat hem evenredige betaling voor het uitgevoerde gedeelte van het werk wordt gedaan. Daarbij wordt rekening gehouden met op het werk aangevoerde, nog niet verwerkte maar wel reeds door de opdrachtnemer betaalde bouwstoffen.

4. Indien de opschorting van het werk langer dan één maand duurt, is de opdrachtnemer bevoegd het werk in onvoltooide staat te beëindigen. In dat geval dient overeenkomstig het gestelde in het navolgende lid te worden afgerekend.
5. De opdrachtgever is te allen tijde bevoegd de overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te zeggen. De opdrachtnemer heeft in dat geval recht op de aanneemsom, vermeerderd met de kosten die hij als gevolg van de niet voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de hem door de beëindiging bespaarde kosten. De opdrachtnemer zendt de opdrachtgever een gespecificeerde eindafrekening van hetgeen de opdrachtgever ingevolge de opzegging verschuldigd is.

XIII. Bouwstoffen

1. Alle te verwerken bouwstoffen moeten van goede hoedanigheid zijn, geschikt voor hun bestemming en voldoen aan de daaraan te stellen eisen.
2. De opdrachtnemer stelt de opdrachtgever in de gelegenheid de bouwstoffen te keuren. De keuring dient te geschieden bij de aankomst van de bouwstoffen op het werk (eventueel kan de keuring plaatsvinden op basis van bemonstering) of bij de eerste gelegenheid daarna, mits in dat laatste geval de voortgang van het werk niet wordt belemmerd. De opdrachtnemer is bevoegd bij de keuring van de bouwstoffen aanwezig te zijn of zich te doen vertegenwoordigen.
3. De opdrachtgever is bevoegd bouwstoffen door derden te laten onderzoeken. Daaraan verbonden kosten zijn voor rekening van de opdrachtgever, behalve in geval van afkeuring, in welk geval de kosten voor rekening van de opdrachtnemer komen. Door de opdrachtgever ter beschikking gestelde bouwstoffen worden geacht te zijn goedgekeurd.
4. Zowel de opdrachtgever als opdrachtnemer kunnen in geval van afkeuring van de bouwstoffen vorderen dat een in onderling overleg getrokken en door beiden gewaarmerkt en verzegeld monster wordt bewaard.
5. De uit het werk komende bouwstoffen, waarvan de opdrachtgever heeft verklaard dat hij deze wenst te behouden, dienen door hem van het werk te worden verwijderd. Alle andere bouwstoffen worden door de opdrachtnemer afgevoerd, onverminderd de aansprakelijkheid van de opdrachtgever als gesteld in artikel 5, 5^e lid.
6. Voor de aangevoerde bouwstoffen draagt opdrachtgever het risico van verlies en/of beschadiging vanaf het moment waarop de bouwstoffen op het werk zijn aangevoerd gedurende de tijd dat deze daar buiten de normale werktijden onder toezicht van de opdrachtgever bevinden.

XIV. Meer en minder werk

1. Verrekening van meer en minder werk vindt plaats:
  - a. ingeval van wijzigingen in de overeenkomst dan wel de voorwaarden van uitvoering;
  - b. ingeval van afwijkingen van bedragen en stelposten;
  - c. ingeval van afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden;
  - d. in de gevallen als bedoeld in artikel 12, 1^e lid en artikel 20.
2. Indien bij de eindafrekening van het werk blijkt dat het totaalbedrag van het minderwerk het totaalbedrag van het meerwerk overtreft heeft de opdrachtnemer het recht op een bedrag gelijk aan 10% van het verschil van die totalen.
3. Wijzigingen in de overeenkomst dan wel de voorwaarden van uitvoering dienen schriftelijk te worden overeengekomen. Het gemis van een schriftelijke opdracht laat de aanspraken van de opdrachtnemer en van de opdrachtgever op verrekening van meer en minder werk onverlet. Bij gebreke van een schriftelijke opdracht rust het bewijs van de wijziging op degene die aanspraak maakt op genoemde verrekening.
4. Stelposten zijn in de overeenkomst genoemde bedragen, die in de aanneemsom zijn begrepen en die bestemd zijn voor hetzij:
  - het aanschaffen van bouwstoffen; hetzij
  - het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan; hetzij
  - het verrichten van werkzaamheden, welke op de dag van de overeenkomst onvoldoende nauwkeurig zijn bepaald en welke door de opdrachtgever nader moeten worden ingevuld.Ten aanzien van iedere stelpost wordt in de overeenkomst vermeld waarop deze betrekking heeft.
5. Bij de ten laste van stelposten te brengen uitgaven wordt gerekend met de aan de opdrachtnemer berekende prijzen respectievelijk de door hem gemaakte kosten, te verhogen met een aannemersvergoeding van 10%.
6. Indien een stelpost uitsluitend betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen, zijn de kosten van het verwerken daarvan in de aanneemsom begrepen en worden niet afzonderlijk verrekend. Deze kosten zullen echter worden verrekend ten laste van de stelpost, waarop de aanschaffing van de bouwstoffen wordt verrekend voor zover zij door de invulling die aan de stelpost wordt gegeven hoger zijn dan die waarmee de opdrachtnemer redelijkerwijs rekening heeft moeten houden.
7. Indien een stelpost betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan, zijn de kosten van verwerking niet in de aanneemsom begrepen en worden deze afzonderlijk ten laste van de stelpost verrekend.
8. Indien in de overeenkomst verrekenbare hoeveelheden zijn opgenomen, en deze hoeveelheden te hoog of te laag blijken om het werk tot stand te brengen, zal verrekening plaatsvinden vanuit die afwijking voortvloeiende meer of minder kosten.

XV. Betaling in termijnen

1. Indien betaling in termijnen is overeengekomen, zendt de opdrachtnemer telkens bij of na het verschijnen van een betalingstermijn de desbetreffende termijnfactuur aan opdrachtgever. De door de opdrachtgever aan opdrachtnemer verschuldigde omzetbelasting wordt afzonderlijk vermeld.
2. Betaling van een termijn dient binnen 14 dagen na factuurdatum te worden voldaan, een en ander onverminderd het bepaalde in artikel 17.

XVI. Eindafrekening

1. Binnen een redelijke termijn na oplevering dient de opdrachtnemer de eindafrekening in.
2. De eindafrekening biedt een volledig overzicht van al hetgeen partijen over en weer ingevolge de overeenkomst verschuldigd zijn en waren. In de eindafrekening wordt daartoe onder meer opgenomen:
  - de aanneemsom;
  - een specificatie van meer/minder werk;
  - een specificatie van al hetgeen partijen overigens op grond van de overeenkomst van elkaar te vorderen hebben/hadden.
3. Het bedrag van de eindafrekening wordt gevormd door op het saldo, voortvloeiende uit het vorige lid bedoelde overzicht, hetgeen reeds is betaald in mindering te brengen. De berekening van de door opdrachtgever aan de opdrachtnemer te vergoeden omzetbelasting geschiedt afzonderlijk.
4. Betaling van het aan de opdrachtnemer verschuldigde bedrag dient plaats te vinden uiterlijk 14 dagen na factuurdatum van de eindafrekening, een en ander onverminderd het bepaalde in artikel 17.

XVII. Opschorting van betaling

Indien het uitgevoerde werk niet voldoet aan de overeenkomst heeft de opdrachtgever het recht de betaling geheel of gedeeltelijk op te schorten. Het met opschorting van betaling gemoede bedrag dient in redelijke verhouding te staan tot de hier bedoelde tekortkomingen.

XVIII. In gebreke blijven van de opdrachtnemer:

1. Indien de opdrachtgever met de betaling van hetgeen hij ingevolge de overeenkomst aan de opdrachtnemer verschuldigd is in gebreke is en/of blijft, is vanaf de vervaldag een rente verschuldigd over dit bedrag van 1% per maand.
2. Indien opdrachtgever niet tijdig betaald is de opdrachtnemer gerechtigd om na verzending van een deugdelijke schriftelijke aanmaning aan opdrachtnemer met het verzoek om binnen 7 dagen alsnog aan zijn betalingsverplichting te voldoen, tot invordering van het verschuldigde over te gaan. Indien opdrachtnemer tot invordering overgaat, zijn de daaraan verbonden buitengerechtelijke kosten voor rekening van opdrachtgever. Opdrachtnemer is gerechtigd de kosten daarvan te fixeren op 15% van de verschuldigde hoofdsom.
3. Indien de opdrachtgever een termijn niet tijdig betaalt, is de opdrachtnemer na een deugdelijke schriftelijke aanmaning, gerechtigd het werk stil te leggen tot het moment waarop de verschuldigde termijn is voldaan. Het in de vorige zin bepaalde laat onverlet het recht van de opdrachtnemer op vergoeding van schade, kosten en interesses.

- Opdrachtnemer heeft het recht, ook tijdens het uitvoeren van een overeenkomst, zekerheid voor betaling te eisen en zolang deze niet naar genoegen van opdrachtnemer is verschaft, de uitvoering van het werk c.q. de leveringen van zaken op te schorten, dan wel de overeenkomst zonder gerechtelijke tussenkomst te annuleren, onverminderd zijn recht om de hierdoor voor opdrachtnemer ontstane schade op opdrachtgever te verhalen. Het door opdrachtgever verschuldigde voor hetgeen tot stand is gekomen en/of geleverd, wordt alsdan terstond opeisbaar.
- Indien gedurende het op grond van het vorige lid stilleggen van het werk schade aan het werk ontstaat, komt deze schade niet voor rekening van opdrachtnemer, mits hij opdrachtgever tevoren schriftelijk heeft geïnformeerd op dit aan het stilleggen van het werk verbonden gevolg.

XIX. In gebreke blijven van de opdrachtnemer

- Indien de opdrachtnemer zijn verplichtingen terzake van de aanvang of de voortzetting van het werk niet nakomt, dient opdrachtgever opdrachtnemer schriftelijk in gebreke te stellen en deze aan te manen het werk ten spoedigste te hervatten dan wel aan te vangen.
- De opdrachtgever is bevoegd het werk door een derde te doen uitvoeren of voortzetten, indien de opdrachtnemer na verloop van 7 dagen na ontvangst van de schriftelijke in gebreke stelling in gebreke blijft. In dat geval heeft opdrachtgever recht op vergoeding van het uit in gebreke blijven van de opdrachtnemer voortvloeiende schade en kosten en daarmee verbandhoudende kosten.
- De opdrachtgever draagt er zorg voor dat de kosten, die voor de opdrachtgever voortvloeien uit het gestelde in het voorgaande lid, binnen de grenzen van redelijkheid en billijkheid blijven.

XX. Gewijzigde uitvoering

Indien tijdens de uitvoering van het werk blijkt, dat het werk of een onderdeel daarvan door onvoorziene omstandigheden slechts gewijzigd kan worden uitgevoerd, treedt de partij die het eerst met deze omstandigheden bekend wordt in overleg met de andere partij. De opdrachtnemer wijst de opdrachtgever daarbij op de financiële consequenties. Een overeengekomen gewijzigde uitvoering, wordt als meer en minder werk verrekend.

XXI. Onmogelijkheid van uitvoering

Indien de uitvoering van het werk onmogelijk wordt doordat de zaak waarop of waaraan het werk moet worden uitgevoerd tenietgaat of verloren raakt, zonder dat dit de opdrachtnemer kan worden toegerekend, heeft deze recht op een evenredig deel van de overeengekomen prijs op grondslag van de verrichte arbeid, gemaakte kosten.

XXII. Eigendomsvoorbehoud/overgang en risico

Alle geleverde zaken blijven eigendom van de opdrachtnemer voorzover deze niet onlosmakelijk verbonden zijn aan/of met het bouwwerk, zolang de opdrachtgever de terzake verschuldigde koopprijs of enig ander door opdrachtgever aan opdrachtnemer verschuldigd bedrag niet volledig heeft betaald. Opdrachtgever is niet bevoegd de zaken die nog niet volledig zijn betaald, anders dan door gebruikelijke verwerking volgens hun bestemming, aan derden in eigendom over te dragen, de zaken door enige overeenkomst of handeling aan derden te verpanden of aan derden enig ander zekerheidsrecht in de ruimste zin des woords te verschaffen. In geval opdrachtgever enige verplichting uit deze overeenkomst met betrekking tot de geleverde zaken jegens opdrachtnemer niet nakomt, is opdrachtnemer zonder enige ingebrekestelling gerechtigd de zaken terug te nemen in welk geval opdrachtnemer het recht heeft de overeenkomst ook zonder gerechtelijke tussenkomst ontbonden te achten, onverminderd opdrachtnemers recht tot het vorderen van vergoeding van schaden, hoegenaamd ook, gederfde winst en rente. Zolang enige afgeleverde zaak ingevolge het vorenstaande het eigendom van opdrachtnemer is gebleven, is opdrachtnemer gerechtigd zich van de toestand van de zaken te overtuigen, terwijl opdrachtgever hierbij opdrachtnemer onherroepelijk machtigt de plaats of de plaatsen waar de zaken zich bevinden te betreden en – zo nodig – de zaken daaruit te (doen) verwijderen om deze zaken weer tot zich (opdrachtnemer) te nemen.

XXIII. Overmacht

Als overmacht gelden alle gebeurtenissen of omstandigheden waaronder begrepen elk overheidsingrijpen, als gevolg waarvan in redelijkheid nakoming, althans tijdige nakoming, van opdrachtnemers verplichtingen niet kan worden gevergd, zal de op/leverings-tijd worden verlengd gelijk aan die van de van het voortduren van die omstandigheden welke de vertraging veroorzaken. Onder overmacht wordt o.m. verstaan: gebrek aan grondstoffen bij opdrachtnemer, fabrieks(vervoers)storingen van welke aard ook, werkstaking, uitsluiting of gebrek aan personeel, vorstverlet, belemmeringen ten gevolge van abnormale weersomstandigheden, quarantaine, epidemieën, mobilisatie, staat van beleg of oorlog, alsmede alle belemmeringen veroorzaakt door maatregelen van organisatorische aard.

XXIV. Afwijkende bedingen

Indien bij opdracht/verkoop van bepaalde zaken van opdrachtnemer afkomstig, bijzondere voorwaarden zijn overeengekomen, prevaleren deze bijzondere voorwaarden voorzover zij betrekking hebben op die bepaalde zaken indien strijd met de onderhavige algemene bepalingen zou ontstaan, met dien verstande dat deze algemene bepalingen voor het overige hun gelding behouden.

XXV. Geschillen

Alle geschillen, daaronder tevens begrepen die, welke slechts door één der partijen als zodanig worden beschouwd, welke tussen opdrachtgever en opdrachtnemer mochten ontstaan naar aanleiding van de aanbidding en/of (koop)overeenkomst of van de overeenkomsten die daaruit voortvloeien, worden beslecht door arbitrage, overeenkomstig het Reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut, tenzij opdrachtnemer er de voorkeur aan geeft de zaak voor te leggen aan de bevoegde rechter. In het geval opdrachtgever een geschil aanhangig wenst te maken tegen opdrachtnemer dient hij zulks schriftelijk aan opdrachtnemer mede te delen, waarna opdrachtnemer gedurende 14 dagen de mogelijkheid heeft om zijn voorkeur voor de gewone rechter schriftelijk uit te spreken, bij gebreke waarvan opdrachtgever het geschil bij het N.A.I. aanhangig dient te maken. Indien het een vordering betreft welke voor de Arrondissementsrechtbank aanhangig dient te worden gemaakt, verklaren partijen de rechtbank te Den Haag bevoegd van de vordering kennis te nemen.

XXVI. Ontbinding

Onverminderd het bepaalde in de voorgaande artikelen wordt de opdrachtgever indien hij niet, niet behoorlijk of niet tijdig voldoet aan enige verplichting welke voor hem uit de overeenkomst mocht voortvloeien, met name in geval opdrachtgever nalaat enig factuurbedrag of gedeelte daarvan binnen de daarvoor gestelde termijn te voldoen, alsmede in het geval van diens faillissement, surséance van betaling, liquidatie of indien hij onder beheer, bewind of curatele is/wordt gesteld, geacht van rechtswege in verzuim te zijn en heeft opdrachtnemer het recht, zonder enige ingebrekestelling zonder rechterlijke tussenkomst de uitvoering van de overeenkomst op te schorten of de overeenkomst geheel of ten dele te ontbinden, ter keuze van opdrachtnemer, zonder dat opdrachtnemer tot enige schadevergoeding is gehouden, doch onverminderd opdrachtnemers recht op schadevergoeding tengevolge van de wanprestatie en deze ontbinding. In deze gevallen is elke vordering die opdrachtnemer ten laste van opdrachtgever heeft of krijgt dadelijk en ineens opeisbaar.

XXVII. Toepasselijk recht

Alle overeenkomsten waarop deze algemene leverings- en betalingsvoorwaarden toepasselijk zijn worden beheerst door het Nederlands recht.

XXVIII. Nietigheid

Het feit dat één of meer van de onderhavige voorwaarden tengevolge van wettelijke maatregelen en/of rechterlijke beslissing (ver)nietig(d) zijn of worden, laat onverlet de geldende toepasselijkheid van deze voorwaarden voor het overige.

XXIX. Inwerkingtreding

De algemene voorwaarden zijn gedeponneerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam d.d. 15 februari 2007 en zijn van kracht vanaf genoemde datum. Van toepassing is steeds de laatst gedeponneerde versie c.q. de versie zoals die gold ten tijde van het totstandkomen van de onderhavige transactie/overeenkomst.